

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

624	01	20
-----	----	----

Tunnistetiedot

Kunta: PYHTÄÄ Inventointinumero: 20
 Alue: Jonakorpi Luokka: 2
 Nimi: Susikopinharju 1 Ajoitus: mesoliittinen
 Kohteen laji: kivikautinen asuinpaikka Lukumäärä: 1
 Kohteesta muita kortteja - kpl (ks. täyttöohjeet)
 Tarkastaja: Pirjo Uino & Timo Miettinen Tarkastusaika: 5.5.1998

Sijaintitiedot

Peruskartta 3024 04 RUOTSINPYHTÄÄ Pinta-ala
 x = 6713 10 60 y = 3476 86 96 z = 30-35
 Suunta ja etäisyys kirkosta tms. n. 4 km pohjois-koilliseen Pyhtään kirkosta

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A B C D E F G

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: Jonakorpi
 Tila/Rno/Nimi Kaukasora Rno 4:50* (om. Velj. Kaukasalo Ky) ; Koivula 4 Rno 4:80 (Lasse ja Heli Rajala)

tai Kortteli/tontti/palsta

Omistaja: Velj. Kaukasalo Ky*, Juhani Kaukasalo Puhelin: 05 -747 4122 (J. Kaukasalo)
 Osoite: Postitmp: 49490 Neuvoton

Kiinteistötunnus vuokrattu, ks huomautukset

Lisää kiinteistöjä kpl

Aiemmat tiedot: Asuinpaikan löysi Timo Miettinen 1985, Matti Bergström suoritti paikalla koekaivauksen 1986. Ks. liitteenä oleva muistio Susikopinharju 1:n asuinpaikkaa koskevasta tapahtumasarjasta (laatinut Pirjo Uino 30.3.1998).

Aiemmat löydöt: KM 23245:1-133 (Bergström)

Tarkastuslöydöt: KM 30865:1- (sis. ensisijaisesti Rune Nygårdin 28.4.98 alueelta poimimia löytöjä sekä muutamia tarkastusmatkan löytöjä, mm. hioimen kappale, luukeskittyä)

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

kartat	kaavamainen (ei mittakaavaa) yleiskartta (T. Miettinen & P. Uino)
muut liitteet:	muistio 30.3.1998 (P. Uino)
negatiivit:	mustavalkokuvia
diat:	

Tarkastuksen aihe: Velj. Kaukasalo Ky:n soranottoalueella tapahtuneiden muinaisjäännösten vaurioiden tarkastus ja vielä mahdollisesti esiintyvän tutkimustarpeen selvitys.

Kohteen kuvaus: Laaja kivikautinen asuinpaikka-alue asumuspainanteineen sijaitsee Takasuon pohjoispuolisella harjulla, sen eteläpäässä. Timo Miettinen ja ruotsinpyhtäläinen Rune Nygård olivat käyneet paikalla 28.4.1998 ja todenneet, ettei katastrofi muinaisjäännösalueen kannalta ole aivan lopullinen. Pintamaa on kuorittu puskutraktorilla ja työnnetty soravalliksi metsän rajaan. Rune Nygård oli poiminut kuoritulta alueelta ja puskutraktorin kasoista kvartsia ja palanutta luuta.

Alunpitäen mahdollisesti kymmenestä (!) asumuspainanteesta (Bergströmin tutkimuksissa painanteita todettiin vain kuusi) oli jäljellä kahdeksan, seitsemän aivan alueen itälaidassa ja yksi niistä pohjois-luoteeseen ylempänä rinteellä.

Asumuksenpohjat ovat olleet niin syviä, ettei puskutraktori ole yltänyt niiden pohjalle; asumuksenpohjat näkyvät vaaleina huuhtoutunutta kerrosta sisältävinä pyörylöinä keltaisella sorapinnalla. Mainittakoon, ettei Bergströmin raporttiin sisälly kaivausaluekarttoja, joista ilmeni koekuoppien ja kaivausalueiden paikat. Raportista puuttuu myös sellainen yleiskartta, josta kävisi ilmi hänen toteamiensa asumuspainanteiden sijainti.

Alueelta löytyy pintapöiminnassa erittäin runsaasti kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta. Paikalla esiintyy myös muita löytölajeja (kivilaji-iskos ja hiekkakivihioimen katkelma). Kuoritun alueen keskivaiheilla loivalla etelään viettävällä rinteellä oli runsas palaneen luun keskittymä, josta poimittiin talteen pinnalla näkyvät luunpalat. Löytöalue vastaa kokonaisuudessaan M. Bergströmin 1986 kartalle hahmottelemaa muinaisjäännösalueen rajaa, ts. löytöjä esiintyy ensisijaisesti kuoritun alueen itäpuoliskossa.

Asuinpaikka jatkuu harjun eteläpäässä ja ulottuu Takasuon reunaan tilan Koivula 4 alueelle. Toistaiseksi koskemattomalla metsämaalla näyttää olevan vielä kolme edellisiä matalampaa ja epämääräisempää laajaa syvennystä, jotka saattavat nekin olla asumuspainanteita.

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistökoodi, rakennukset, tiet, sorakuopat jne)
Valtava soranottoalue alkaa heti kuoritun asuinpaikka-alueen pohjoisreunasta.

Laajuuden arviointiperuste:

Luokitusehdotus perusteluineen:

Ehdotus suoja-alueeksi:

Havaintomahdollisuudet:

Opas:

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Heli ja Lasse Rajalalle on lähetetty rauhoitusilmoitus koskien harjun eteläpäässä jäljellä olevaa asuinpaikkaa (26.3.1998, Dno 202/301/1998) sekä Pyhtään kunnalle tieto kohteen rauhoituksesta ja sitä koskevista rajoituksista mahdollisen maa-aineksenoton suhteen (11.5.1998, Dno 383/304/1998).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys: Pirjo Uino on hallintojohtaja DI Juhani Kaukasalon kanssa sopinut puhelimitse 8.5.1998, että Museovirastolla on aikaa 30.6.1998 asti suorittaa kuoritulla asuinpaikka-alueella arkeologisia tutkimuksia. Sen jälkeen alue ajetaan soraksi. Museovirasto ilmoittaa Kaukasalolle, kun tutkimus on tehty ja soranottoa paikassa voidaan esteettä jatkaa.

Lähilöytöjä: Susikopinharju 2:n kivikautinen, kampakeraaminen asuinpaikka (inv. no Pyhtää 30) sijaitsee Susikopinharju 1:n asuinpaikasta n. 1 km pohjoiseen, saman pohjois-etelä -suuntaisen harjujonon pohjoispäässä.

Selostus jätetty

12.5.1998

Helsinki

Aika

Paikka

Allekirjoitus

Pirjo Uino

Jatkotoimenpiteitä: Museovirasto tulee suorittamaan paikalla arkeologisen tutkimuksen kesäkuussa 1998, jolloin tehdään kaivaus kodanpohja-alueella ja seulotaan puskutraktorin pintamaasta työntämiä kasoja.

Huomautuksia (esim. perimätieto) **ja lisäyksiä:**

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli kohteen alueella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja röykkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventointinumerolla useampi kortti

Hoito ja kunto

A. Kunto: 1=koskematon, 2=tutkittu osittain, 3=tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5=tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B. Alkuperäisyys: 1=täysin alkuperäinen, 2=entisöity osittain, 3=entisöity kokonaan
4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

C. Hoitotarve: 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostamista, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suojarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä

D. Hoitotilanne: 1=peruskunnostettu, 2=tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana

E. Rajaustarkkuus: 1=rajattu arvion pohjalta, 2=rajattu osittaisella koekaivauksella, 3=rajattu kokonaan epävarmasti koekaivauksin, 4=rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksi, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella

F. Vahvistustapa: 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue

G. Maastomerkintä: 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5=aitaus ja taulu, 6=rakennus ympärillä ja taulu

Tila ja omistaja

Mikäli kohde on useamman kylän tai kunnan alueella, TÄYTÄ LISÄKORTTI

**PYHTÄÄ JONAKORPI SUSIKOPINHARJU 1 - kivikautinen asuinpaikka (624 01 0020)
Tapahtumaselostus kiinteään muinaisjäännökseen kohdistuneista toimenpiteistä
Museovirasto/Pirjo Uino 30.3.1998**

Pyhtään Jonakorven Susikopinharjun kivikautinen asuinpaikka löytyi soranottoalueelta (tila Kaukasora Rno 4:50) syksyllä 1985 Kymenlaakson maakuntamuseon (Timo Miettinen) suorittaman tarkastuksen yhteydessä. Museovirasto ilmoitti 14.1.1986 maanomistajalle (Veljekset Kaukasalo Ky), että Museovirasto pyrkii tarkastamaan kohteen vuoden 1986 kenttätöyökäuden aikana. Maanomistaja 22.1.1986 palautti rauhoitusilmoituksen saantitodistuksen allekirjoitettuna.

Museoviraston esihistorian toimisto suoritti kesällä 1986 Matti Bergströmin johdolla arkeologisia tutkimuksia Susikopinharjulla. Tutkimusten tarkoituksena oli selvittää soranottoalueella sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan rajat sekä pyrkiä tutkimaan osa asuinpaikasta. Tutkimuksissa todettiin, että kyseessä on melko laaja-alainen mesoliittinen (Suomusjärven kulttuuri) asuinpaikka. Alueella havaittiin 6-7 asumuspainannetta. Tutkimusraportissa todettiin, että asuinpaikka on syytä suojella tai pyrkiä tutkimaan se kokonaisuudessaan. Kyseessä on ainoa Pyhtäältä tavattu esikeraaminen asuinpaikka ja ainoa esikeraaminen asumuspainannealue Kymenlaaksossa. Tutkimusraporttiin kuuluvasta alueen yleiskartasta ilmenevät muinaisjäännösalueen rajat mutta ei asumuspainanteiden sijainti. Asumuspainanteista on olemassa vain Timo Miettisen kohteen tuhoutumisen jälkeen 16.3.1998 laatima muistinvarainen kartta.

Veljekset Kaukasalo Ky haki 22.7.1987 Kymen lääninhallitukselta kajoamislupaa Susikopinharjun muinaismuistoalueelle. Kymen lääninhallitus lähetti Museovirastolle 3.8.1987 lausuntopyynnön kyseisestä lupahakemuksesta kajota muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuun muinaisjäännökseen.

Museovirasto piti 20.8.1987 antamassa lausunnossaan kajoamishanketta muinaismuistolain 15. §:n tarkoittamana suurehkona yksityisenä työhankeena ja esitti, että lääninhallitus mahdollisessa kajoamislupapäätöksessään muinaismuistolain 11. §:n 1. momentin mukaisesti asettaisi kajoamisluvan ehdoksi, että hakija velvoitettaisiin suorittamaan muinaisjäännöksen tutkimisesta aiheutuneet kulut, jolloin asuinpaikka voitaisiin riittävien kaivaustutkimusten jälkeen vapauttaa rauhoituksesta. Asuinpaikan tutkimisen katsottiin vievän aikaa 1-2 kk. Lisäksi Museovirasto esitti, että kajoamislupa astuisi voimaan viiden vuoden kuluttua päätöksenantopäivästä lähtien, mikäli lääninhallitus päättää myöntää kajoamisluvan hakijalle eikä pidä hanketta muinaismuistolain 15. §:n tarkoittamana suurehkona yksityisenä työhankeena (allekirjoittajat ylijohtaja C. J. Gardberg, vs. toimistopäällikkö Paula Purhonen).

Ympäristönsuojelun tarkastaja Jorma Taarnan mukaan (muistio 9.10.1987) kajoamisluvan hakijalla Veljekset Kaukasalo Ky:llä ei ole mahdollisuutta maksaa Museoviraston ilmoittamia tutkimuskustannuksia (runsas 100 000 mk). Hakijan edustaja DI Juhani Kaukasalo oli 25.9.1987 esittänyt toivomuksen, että tutkimuksen mukaiset muinaisjäännöksen rajat merkittäisiin paaluilla maastoon, jotta soranottoa voitaisiin vapaasti jatkaa muista osista sitä aluetta, johon Pyhtään kunnanhallitus oli myöntänyt maa-aineslain mukaisen kaivamisluvan yli kaksi vuotta aikaisemmin (31.10.1983) kuin tieto muinaisjäännöksen sijainnista oli tullut maanomistajan tietoon. Museoviraston esihistorian toimiston vs. toimistopäällikkö Paula Purhonen oli 25.9.1987 ilmoittanut puhelimitse, ettei muinaisjäännöksen rajapaalutus ole tarkoituksenmukainen, koska löytöjä voidaan tehdä siihen mennessä tunnetun alueen ulkopuoleltakin. Kohteen maastotarkastukseen 2.10.1987 olivat osallistuneet Kymenlaakson maakuntamuseon vs. johtaja Timo Miettinen, Museoviraston tutkija Ilkka Kaskinen ja Jorma Taarna. Maastotarkastuksessa todettiin muinaisjäännösalueen ulottuvuus.

Mylläripöjansuo

3024 04 RUOTELUPYHTÄÄ
pk. Susikopinsuo

tuhottu
1997

Ainoa jäljellä oleva osa Pyhtään
Susikopinharjun esikeraamista
asuipaikkaa. Maanomistusolot:

tl. Koivula 4 RN:O 4:80
om. Heli-Kaarina ja Lasse-Tapio Rajala
os. Jonakorventie 99 as 2 49270 Pyhtää
puh. 05-3433 859

25

4:24

4:80

Takasuo

Takasuo

H. Päivänpaiste
3000m²:n laatu

Bianakärrsbergen

1:28

7:23

T.H. 28.3.98

Pyhtään kunta
49220 Siltakylä

MUSEOVIRASTO

MUSEIVERKET

PYHTÄÄN SUSIKOPINHARJUN KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN RAUHOITUS

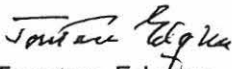
Pyhtään Jonakorven Susikopinharjulla todettiin 1985 kivikautinen asuinpaikka Veljekset Kaukasalo Ky:n omistamalla maalla. Kymen lääninhallituksen päätöksestä maanomistajalle myönnettiin 1987 kajoamislupa muinaisjäännösalueeseen. Lupaan liittyi kuitenkin se rajoitus, että kohde tuli säilyttää ainakin 30.10.1992 asti silloisessa tilassaan, jotta alueella voitaisiin suorittaa tarvittavia arkeologisia tutkimuksia. Museoviraston käytettävissä olleiden voimavarojen puitteissa kaivaukset eivät kuitenkaan olleet tuona aikana mahdollisia. Kajoamisluvan mukaista soranottoa Veljekset Kaukasalo Ky:n omistamalla alueella on sittemmin määräajan umpeuduttua jatkettu.

Susikopinharjun asuinpaikka jatkuu etelässä soranottoalueen ulkopuolelle ulottuen Takasuon reunaan, Heli ja Lasse Rajalan omistamalle tilalle (Koivula 4, Rno 4:80). Tämä alue on edelleen rauhoitettu muinaismuistolain (295/63) nojalla (liitteenä maanomistajalle lähetetty rauhoitusilmoitus). Sen mukaan kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

Museovirasto haluaa saattaa Pyhtään kunnan tietoon, että mahdollinen maa-aineksenottolupa Heli ja Lasse Rajalan omistamalla tilalla sijaitsevalle muinaisjäännösalueelle edellyttää arkeologisten kaivaustutkimusten

suorittamista alueella. Aluetta voidaan käyttää soranottoon ainoastaan alueellisen ympäristökeskuksen muinaismuistolain nojalla myöntämän kajoamisluvan perusteella. Ympäristökeskus pyytää siinä tapauksessa Museoviraston lausuntoa asiasta. Ympäristökeskuksen päätös, jolla on annettu lupa muinaisjäännökseen kajoamiseen, on alistettava opetusministeriön vahvistettavaksi, milloin päätös on Museoviraston lausunnon vastainen. Aluetta koskevista muistakin maankäyttösuunnitelmista tulee olla yhteydessä Museovirastoon.

Osastonjohtaja

Torsten Edgren

Tutkija

Pirjo Uino

TIEDOKSI: Kymenlaakson maakuntamuseo

PIU/piu

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA-ALUE PUSKUTRAKTORIN JÄLJILTÄ, ASUMUSPAINANTEET ERÖTTUVÄT VIELÄ LAAKEINA SYVENNYKSIINÄ. KUVATTU OSAPUULLEEN LÄNNESTÄ.

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA-ALUE PUSKUTRAKTORIN JÄLJILTÄ, ETUALALLA OIKEALLA ASUMUSPAINANNE NÄKYY TUMMEMPANA (ALKUPERÄISTÄ MAANPINTAA), HUOMAA HUUHTOUTUNEEN HIEKAN ALUEET! KUVATTU OSAPUULLEEN IDÄSTÄ HIEKKAVALUN PÄÄLTÄ.

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA-ALUE PUSKUTRAKTORIN JÄLJILTÄ, ASUMOSPAINANTEET EROTTUVA VIELÄ LAAKEINA SYVENNYKSIINÄ. KUVATTU OSAPUILLEEN LÄNNESTÄ.

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA-ALUE PUSKUTRAKTORIN JÄLJILTÄ, ETUALALLA OIKEALLA ASUMOSPAINANNE NÄKYY TUMMEHANA (ALKUPERÄISTÄ MAANPINTAA), HUOMAA HUUHTOUTUNEEN HIEKAN ALUEET! KUVATTU OSAPUILLEEN IDÄSTÄ HIEKKAVALUN PÄÄLTÄ.

PALANEEN LUUN KESKITTYMÄ HARJUN KESKIVAIHEILLA.
KUVATTU ETELÄSTÄ.

ASUMUSPAINANNE TUHOUTUMATTOMALLA ALUEELLA. TAUSTALLA
RUSKUTRAKTOIRIN TÖNTÄMIÄ MAAKASOJA. KUASSA TIMO
MIETTINEN OSOITTAA ASUMUSPAINANTEEN REUNAA.
KUVATTU OSAPUILLEEN LOUNASTA.

PYHTÄÄ

SUSIKOPINHARJU 1

KAAVAMAINEN YLEISKARTTA

ASUMUKSENPOHJAT ●

5.5.1998

TIMO MIETTINEN & PIIRJO UINDO

EI MITTAKAAVASSA

KUORITTU ALUE
(jossa ollut
2 asumuksenpohjaa)

